

Turvetuotantoalueet

Turvetuotantoalueet

1. Turvetuotantoalueen tiedot
2. Pelastustoiminnan mahdollistaminen
3. Merkinnät ja opasteet
4. Tulipalon syttymisen ja leviämisen estäminen
5. Ohjeistaminen ja osaaminen

Moduulin info:

- Turvetuotantoalueet moduulia käytetään turvetuotantoalueiden arvioimiseen. Käytä tämän moduulin lisäksi tarvittaessa seuraavia moduuleja:
 - alkusammutuskalusto
 - osoitteet ja merkinnät
 - pelastussuunnitelma
 - säiliöt.

Muut pöytäkirjalle tehtävät merkinnät

- Suositus pöytäkirjalle:
- Ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle: Turvetuotantoalueelle ei ole haettu ympäristölupaa. (Huom! Alle 10 hehtaarin turvetuotantoalueille tulee hakea ympäristölupa viimeistään 1.9.2020.)
- Ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle: Turvetuotantoalueen toiminta ei vastaa ympäristöluvan ehtoja.

1. Turvetuotantoalueen tiedot

Pelastustoiminnan kannalta olennaisia tietoja ei ole toimitettu tai tiedoissa on merkittäviä puutteita.

- Pelastuslaitokselle ei ole toimitettu turvetuotantoalueiden karttoja.
- Pelastuslaitokselle ei ole toimitettu turvetuotannon osoitetta.
- Pelastuslaitokselle ei ole toimitettu turvetuotantoalueen yhteystietoja.

Havaintojen määrästä ja laadusta riippuen joko kriittiset tai turvallisuustasoa heikentävät havainnot

- Pelastuslaitoksella olevat tiedot eivät vastaa todellisuutta.

Tiedoissa on vähäisiä puutteita.

- Muu, mikä?

Pelastustoiminnan kannalta olennaiset tiedot on toimitettu pelastuslaitokselle.

- Pelastustoiminnan kannalta olennaiset tiedot on toimitettu pelastuslaitokselle.
- Pelastuslaitoksella olevat tiedot vastaavat todellisuutta.

Hyvät käytännöt ja suositukset

- + Muu, mikä?

Tarkastusohje

- Tarkasta, että pelastuslaitoksella on tarpeelliset tiedot turvetuotantoalueesta.
- Vertaa pelastuslaitoksella olevia tietoja turvetuotantoalueen todelliseen tilanteeseen.
- **Huom!** Muistuta asiakasta ympäristöluvan tarpeesta.

Info

- Pelastustoiminnan kannalta oleellisia tietoja turvetuotantoalueista ovat:
 - Tuotantoalueen nimi
 - Yhteystiedot (osoite, puhelinnumero, sähköposti) tuotantoalueen haltijasta
 - Tuotantoalueen sijoitus (osoite ja koordinaatit)
 - Tuotantoalueen koko (hehtaareissa)
 - Turpeen laatu (palaturve, kuivike, lämmitysturve)
 - Kartat alueesta (esimerkiksi 1:10 000 ja 1:2000 000) sekä alueen koordinaatit.
- Pelastuslaitokselle toimitettavissa kartoissa tulee olla seuraavat tiedot:
 - aumojen sijainti
 - alueelle johtava tiestö
 - palokunnan ajoneuvojen kantava tiestö tulee merkitä karttoihin eri värillä.
 - palovesialtaat
 - tukikohta
 - tuotantoalueen rajat
- Koordinaatistona suositellaan käytettäväksi nykyisin Suomessa pelastustoimessa käytössä olevaa EUREF-FIN koordinaatistoa, joka on ETRS89-koordinaattijärjestelmän suomalainen realisaatio. Paikantaminen riittävällä tarkkuudella tehdään ilmoittamalla tukikohdan koordinaatit esimerkiksi WGS84-järjestelmän mukaiset asteet ja minuutit. Minuutit merkitään kolmen desimaalin tarkkuudella (esimerkiksi N 62° 33.452', E 22° 10.357').
- Huom! Turvetuotantoalueille tulee hakea ympäristöluva elinkeino-, liikenne- ja ympäristövirastolta (ELY).

2. Pelastustoiminnan mahdollistaminen

Pelastusyksiköillä ei ole pääsyä kohteeseen tai pelastustoiminnan mahdollisuuksissa on merkittäviä puutteita.

- Kohde ei ole pelastusyksiköiden saavutettavissa.
- Sammutusveden saatavuus turvetuotantoalueelta on merkittävästi puutteellinen.
- Turvetuotantoalueella ei ole tarvittavaa kalustoa tulipalojen sammuttamiseen.

Havaintojen määrästä ja laadusta riippuen joko kriittiset tai turvallisuustasoa heikentävät havainnot

- Muu, mikä?

Pelastustoiminnan mahdollisuuksissa on vähäisiä puutteita.

- Tuulipussi on sijoitettu väärin.

Pelastustoiminta turvetuotantoalueella on mahdollista.

- Muu, mikä?

Hyvät käytännöt ja suositukset

- + Muu, mikä?

Tarkastusohje

- Tarkasta, että turvetuotantoalueelle johtavat tiet ovat pelastuslaitoksen käytettävissä. Tarkasta esimerkiksi, että:
 - tie on riittävän leveä ja kantava
 - tiellä ei ole puomeja, jotka eivät ole helposti avattavissa pelastuslaitoksen kalustolla.
- Tarkasta, että turvetuotantoalueella on saatavilla riittävästi sammutusvettä.
- Tarkasta, että turvetuotantoalueella on riittävästi sammutuskalustoa turvetuotantoalueen kokoon nähden.
- Kysy lisäksi sammutuskaluston ylläpitokäytännöistä.
- Tarkasta, että tuulipussi on sijoitettu oikein. Ei metsän reunaan, puuston latvojen alapuolelle. Tuulipussia tarvitaan sammutustaktiikan suunnittelussa.

Info

Tiestö

- Tuotantoalueelle johtaville teille tulee antaa virallinen nimi (kunnan haja-asutusalueen tien nimi). Tämä virallinen tien nimi merkitään alueelle johtaviin tienviitoihin. Myös pelastussuunnitelmassa käytetään virallista tien nimeä tuotantoalueen osoitteena.
- Jos teillä on puomeja, tulee ne olla avattavissa pelastustoimen työkaluilla esimerkiksi kolmioavaimella.
- Turvetuotantoalueen tiestön suunnittelussa tulee ottaa huomioon teiden soveltuvuus sammutusyksiköiden käytettäväksi (mm. tien leveys).
 - Ohitus- ja kääntöpaikkojen sijainti sovitaan yhteistyössä alueen pelastuslaitoksen kanssa. Umpikujiin tehdään pelastusajoneuvojen kestävä kääntöpaikka tai lenkki.
- Turvetuotantoalueelle rakennetaan mahdollisuuksien mukaan kaksi toisistaan erillistä tieyhteyttä eri suunnilta.

Sammutusvesi

- Turvetuotantoalueella tulee olla käytettävissä riittävä määrä sammutusvettä alueen kokoon nähden. Sammutusvesialtaat ja luonnonvesilähteet on määritelty alueen suunnitteluvaiheessa. Suunnittelun perustana käytetään yleisesti: SM-ohjeen taulukkoa (taulukko Excelissä).

Sammutuskalusto

- Esimerkiksi tuotantoalueen kunnostusvaihe tai kelirikko, jolloin pelastuslaitoksen kalustolla ei ole mahdollista päästä tuotantoalueelle, voivat olla peruste asettaa erityisiä turvallisuusvaatimuksia turvetuotantoalueelle ja haltijalle. Tällöin voidaan edellyttää hankittavaksi alueelle esimerkiksi erityistä sammutuskalustoa. Sammutuskaluston määrän perustana käytetään yleisesti SM-ohjeen taulukkoa (taulukko Excelissä).
- Turvetuotantoalueelle varattavasta sammutuskalustosta tulee keskustella paikallisen pelastusviranomaisen kanssa.

3. Merkinnät ja opasteet

Merkintöjä tai opasteita ei ole tai niissä on merkittäviä puutteita.

- Turvetuotantoalueelle johtavaa tiellä ei ole tien nimestä kertovaa merkintää.

Havaintojen määrästä ja laadusta riippuen joko kriittiset tai turvallisuustasoa heikentävät havainnot

- Kielto-merkintä puuttuu.
 Sammutusvesialtaan merkintä puuttuu.

Merkinnöissä tai opasteissa on vähäisiä puutteita.

- Muu, mikä?

Merkinnät ja opasteet ovat selkeät ja niiden havaitseminen on helppoa.

Merkinnät ja opasteet ovat selkeät ja niiden havaitseminen on helppoa.

Hyvät käytännöt ja suositukset

- + Turvetuotantoalueen nimi on merkitty turvetuotantoalueelle johtavan tien alkuun,

Tarkastusohje

- Tarkasta, että turvetuotantoalueelle johtava tie on merkitty ja, että tien alusta löytyy myös kyltti, jossa on turvetuotantoalueen nimi.
- Tarkasta, että sammutusvesialtaat on merkitty.
- Tarkasta, että turvetuotantoalueelle johtavien teiden varsilta löytyy tarvittavat kieltomerkinnot.

Info

- Turvetuotantoalueelle johtavalle tielle on asetettava tien nimen kertova kyltti. Lisäksi hyvänä käytäntönä voidaan pitää turvetuotantoalueen nimen merkitsemistä turvetuotantoalueelle johtavan tien alkuun.
- Turvetuotantoalueella olevat sammutusvesialtaat ja muut vesilähteet tulee merkitä siten, että pelastushenkilöstö löytää ne mahdollisessa onnettomuustilanteessa.
- Turvetuotantoalueelle johtavien teiden varteen sijoitetaan seuraavat kieltomerkit:
 - Tupakointi kielletty,
 - Avotulenteko kielletty sekä
 - Asiattomien liikkuminen kielletty.

4. Tulipalon syttymisen ja leviämisen estäminen

Turvetuotantoalueella suoritettavasta toiminnasta aiheutuu merkittävä tulipalon syttymisen tai leviämisen riski.

- Palavan nesteiden säiliö on sijoitettu lähelle aumaa.
- Työkoneiden seisontapaikka on sijoitettu lähelle aumaa.
- Tulitöitä tehdään kuivalla turvekentällä.

Havaintojen määrästä ja laadusta riippuen joko kriittiset tai turvallisuustasoa heikentävät havainnot

- Työkoneita ei ole puhdistettu.
- Tulityökäytänteitä ei ole suunniteltu.

Turvetuotantoalueella suoritettavasta toiminnasta aiheutuu vähäinen tulipalon syttymisen tai leviämisen riski.

- Muu, mikä?

Tulipalon syttymisen ja leviämisen riskit on huomioitu.

- Tulipalon syttymisen ja leviämisen riskit on huomioitu.
- Tulipalon syttymisen ja leviäminen on pyritty estämään.

Hyvät käytännöt ja suositukset

- + Muu, mikä?

Tarkastusohje

- Tarkasta, että tulipalon syttymisen ja leviämisen otettu huomioon esimerkiksi riskikohteiden sijoittelussa.
- Kysy kohteen edustajalta työkoneiden tarkastus- ja puhdistuskäytänteistä.
-

Info

- Turvetuotannossa käytettävät koneet tulee tarkastaa ennen tuotannon aloittamista. Lisäksi koneet tulee puhdistaa vähintään kerran työvuoron aikana ja tarpeen vaatiessa useammin.
- Koneiden korjaukset tulee tehdä korjaustoimintaan varatuilla kivennäispintaisilla paikoilla. Jos kalustoa korjattaessa joudutaan tekemään tulitöitä, kalusto tulee puhdistaa ja pestä ennen tulitöiden aloittamista. Korjauksen jälkeen kone tulee jäähdyttää huolellisesti. Mikäli koneen korjaus joudutaan pakottavasta syystä tekemään turvekentällä, tulee kenttä kastella koneen ympäriltä ja alta. Tämän lisäksi paikalle tulee hankkia riittävästi sammutuskalustoa ja sammutushenkilöstöä välittömään toimintavalmiuteen. Turvekentällä tehdyn tulityön jälkeen tulee huolehtia riittävästä jälkivartioinnista. Riittävä sammutuskaluston ja -henkilöstön määrä sekä jälkivartioinnin kesto tulee määritellä tulitöiden riskienarvioinnin perusteella. Tulitöissä tulee noudattaa tilapäisen tulityöpaikan turvallisuusvaatimuksia.
- Korjaustöissä syntyvien öljyjen ja öljyisten jätteiden käsittely tulee olla asianmukaista (jokaisessa jätekatoksessa tulee olla jäteöljyastia, suoja-allas jäteöljylle, öljyisen jätteen suoja-astia).

Riskikohteiden sijoitus

- Työ- ja vetokoneiden seisontapaikat sijoitetaan riittävän etäälle palavien nesteiden varastoista ja aumoista.
- Seisontapaikoilla varataan riittävästi tilaa koneille, etteivät ne mahdollisesti syttyessään sytytä toisia koneita. Lisäksi koneiden seisontapaikat päällystetään kivennäismaalla.
- Turveaumat pyritään sijoittamaan lähelle sammutuskalustolle käyttökelpoista tietä. Sammutusvesialtaat sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan lähelle turveaumaa.
- Aumoja ei saa sijoittaa palavien nesteiden varastojen tai työkoneiden seisontapaikkojen läheisyyteen.
-

5. Ohjeistaminen ja osaaminen

Työntekijöitä ei ole ohjeistettu, eivätkä työntekijät osaa toimia turvallisesti eivätkä onnettomuustilanteissa.

- Velvollisuutta koulutukseen ja ohjeistukseen ei ole tunnistettu.

Havaintojen määrästä ja laadusta riippuen joko kriittiset tai turvallisuustasoa heikentävät havainnot

- Annettu koulutus on puutteellista.
 Kaikki työntekijät eivät ole saaneet koulutusta.
 Työntekijä ei ole tietoinen turvetuotannosta aiheutuvista riskeistä.
 Työntekijä ei osaa toimia turvetuotantoalueella turvallisesti.
 Työntekijä ei osaa toimia oikein vaara- ja onnettomuustilanteissa.

Työntekijöiden ohjeistamisessa ja/tai osaamisessa on vähäisiä puutteita.

- Työntekijän turvallisen toiminnan vaatimassa osaamisessa on vähäisiä puutteita.
 Työntekijän vaara- ja onnettomuustilanteiden vaatimassa osaamisessa on vähäisiä puutteita.

Työntekijöille annettu koulutus ja ohjeet mahdollistavat turvallisen toiminnan sekä onnettomuustilanteissa toimimisen.

- Työntekijöille annettu koulutus ja ohjeet mahdollistavat turvallisen toiminnan sekä onnettomuustilanteissa toimimisen.
 Työntekijä osaa toimia turvallisesti.
 Työntekijä on tietoinen turvetuotantoalueen riskeistä.
 Työntekijä osaa toimia oikein ovat vaara- ja onnettomuustilanteissa.

Hyvät käytännöt ja suositukset

- + Koulutukseen osallistuneista henkilöistä on pidetty kirjaa.
+ Onnettomuustilanteissa toimimista on harjoiteltu käytännössä.

Tarkastusohje

- Arvioi, onko toiminnanharjoittaja antanut turvetuotantoalueen työntekijöille turvallisen toiminnan sekä onnettomuustilanteissa toimisen kannalta riittävät ohjeet ja koulutuksen.
- Kysy, millaista koulutusta työntekijöille on annettu ja tutustu laadittuihin ohjeisiin.
- Arvioi,
 - osaavatko turvetuotantoalueen työntekijät huomioida toiminnassaan turvetuotantoalueella olevat riskit ja toimia turvetuotantoalueella turvallisesti.
 - osaavatko työntekijät toimia oikein vaara- ja onnettomuustilanteissa.
- Kysy työntekijöiltä:
 - Tiedätkö, mitä erityisiä riskejä turvetuotantoalueella on?
 - Millaista koulutusta ja/tai ohjeita olet saanut turvetuotantoalueella toimiseksi?
 - Millaista koulutusta ja/tai ohjeita olet saanut vaara- ja onnettomuustilanteissa toimimiseen?
 - Miten toimisit, jos turvetuotantoalueella syttyisi tulipalo?
- Suosi avoimia kysymyksiä ("Mitä...? Miten...? Millaista...?") "kyllä/ei" -kysymysten sijaan. Vertaa vastauksia laadittuihin ohjeisiin. Pyri kysymään kysymykset useammalta henkilöltä, jotta saat kattavamman kuvan henkilöiden osaamistasosta.

Info

- Turvetuotantoalueella työskenteleville henkilöille tulee järjestää vuosittain ennen töiden aloittamista työmaakohtaista (turvallisuus)koulutusta. Koulutuksessa käytäviä asioita ovat esimerkiksi:
 - Pelastuslain luvun 2 velvollisuudet,
 - sääolosuhteiden erityisesti tuulen aiheuttamat riskit,
 - eri tuotantovaiheissa aiheutuvat riskit,
 - turvalliset työtavat eri työvaiheissa,
 - toiminta syytymien sattuessa,
 - tilannearvion tekeminen tulipalon sattuessa,
 - alkusammutus:
 - alkusammutustoimenpiteet sekä
 - tuotantoalueen sammutuskalusto
 - hälytysten tekeminen tuotantoalueella,
 - hätäilmoituksen tekeminen hätäkeskukseen,
 - paloa rajoittavat ja muut toimenpiteet ennen pelastuslaitoksen saapumista,
 - toiminta yhdessä pelastuslaitoksen kanssa,
 - yhteistoiminta tulipalotilanteissa läheisten tuotantoalueiden kanssa sekä vartiointin järjestelyt.
- Tuotantoalueen työntekijöille tulee antaa selkeä ohjeistus tehostetusta valvonnasta ja tuotannon keskeyttämisestä. Lisäksi sääolosuhteiden havainnoiminen ja hälytyskäytännöt tulee perehdyttää työntekijöille. Oikeat toimintamallit tulee olla määriteltynä toiminnanharjoittajan laatimissa ohjeissa.
- Työntekijöiden tulee ymmärtää turvetuotantoalueella olevat erityiset riskit. Näitä on mm. turvetuotannossa käytettävistä työkoneista aiheutuvat riskit sekä kovan tuulen aiheuttamat riskit.
 - Jos tuulen nopeus on 4 -7 metriä sekunnissa tulee tuotantoalueen valvontaa tehostaa. Lisäksi tuotantokaudella metsäpalovaroituksen aikana on järjestettävä jatkuva valvonta.
 - Turvetuotanto tulee keskeyttää, jos tulipalon vaara on ilmeinen esimerkiksi tuulen (yli 10 metriä sekunnissa) tai muun syyn (esimerkiksi sotilasräjähteen löytyminen tuotantoalueelta) johdosta.
- Todellista osaamista selvitetään, jotta voidaan varmistua toiminnanharjoittajan riittävällä tavalla ja riittävässä laajuudessa huolehtineen koulutus- ja ohjeistamisvelvollisuudestaan.

Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto

